

ODZNAKA KRAJOZNAWCZA

Szlakiem Zabytków Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce

Odnaka ta została ustanowiona w 2008 roku przez Zarząd Oddziału Międzyuczelnianego PTTK w Warszawie w celu popularyzacji najcenniejszych zabytków Polski, które wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO, oraz uczczenia trzydziestej rocznicy wpisania pierwszych polskich obiektów na Listę.

Odnaka posiada cztery stopnie:

- popularny
- brązowy
- srebrny
- złoty

Odnakę można zdobywać jednocześnie ze zdobywaniem innych odznak turystyki kwalifikowanej i krajoznawczych, mając przy tym ukończone 6 lat. Zdobywa się je w kolejności stopni, poczynając od popularnej.

Warunkiem zdobycia odznaki w danym stopniu jest zwiedzenie określonej liczby obiektów z Listy Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO w Polsce zamieszczonych poniżej. Przy czym, obiekt zaliczony do zdobywania odznaki w danym stopniu nie może być zaliczony do zdobywania stopni wyższych.

Stopień odznaki	Liczba obiektów
popularny	1
brązowy	3
srebrny	5
złoty	7

Nowe obiekty wpisane przez UNESCO na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego automatycznie wchodzi do puli obiektów do zwiedzania.

Podstawą do weryfikacji odznaki jest kronika zwiedzanych obiektów, którą można prowadzić w dowolnej formie. W przypadku formy elektronicznej kronikę należy zapisać na trwałym nośniku, np. płyta CD.

W kronice powinny znaleźć się następujące informacje: imię i nazwisko oraz data i miejsce urodzenia zdobywającego, nazwa obiektu oraz potwierdzenie zwiedzania w dowolnej formie np. zdjęcia na tle obiektu, pieczętka, bilet wstępu lub podpis członka kadry programowej PTTK, w szczególności Instruktora Krajoznawstwa PTTK.

Odnakę weryfikują i przyznają zatwierdzone przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK zespoły weryfikacyjne mające prawo nadawania Regionalnej Odznaki Krajoznawczej PTTK.

Wykaz obiektów:

- Stare Miasto i Kazimierz w Krakowie
- Zabytkowa kopalnia soli w Wieliczce
- Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu
- Białowiecki Park Narodowy
- Stare Miasto w Warszawie
- Stare Miasto w Zamościu
- Średniowieczny zespół miejski Torunia
- Zamek Krzyżacki w Malborku
- Kalwaria Zebrzydowska
- Kościół Pokoju w Jaworze
- Kościół Pokoju w Świdnicy
- **Drewniany kościół w Binarowej**
- **Drewniany kościół w Bliznem**
- **Drewniany kościół w Dębnie Podhalańskim**
- **Drewniany kościół w Haczowie**
- **Drewniany kościół w Lipnicy Murowanej**
- **Drewniany kościół w Sękowej**
- **Park Mużakowski w Łęknicy/ Bad Muskau**

- Hala Stulecia (Hala Ludowa) we Wrocławiu

Powyższe fragmenty regulaminu zaczerpnięto ze strony [OM PTTK w Warszawie](#), pomysłodawców tej odznaki.

Jak widać z przedstawionej wyżej listy obiektów UNESCO w Polsce, nie trzeba wiele, by pokusić się o zdobycie pierwszych dwóch odznak: popularnej i brązowej, to tylko 4 punkty, czyli 4 obiekty do zwiedzenia. W wykazie tym bowiem występują zabytki, które znajdują się w niedalekiej odległości od Jasła i tak się składa, że wszystkie są drewnianymi świątyniami w stylu gotyckim. Zostały wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO w 2003 roku.

Najbliższy obiekt wpisany na listę, znajdujący się tylko 23 km od Jasła, stoi w miejscowości Binarowa, w gm. Biecz. To kościół pw. św. Michała Archanioła z ok. 1500 roku. Kolejnym obiektem jest także zabytek położony w powiecie gorlickim, a jest nim sakralna perełka Beskidu Niskiego, czyli kościół pw. śś. Filipa i Jakuba z ok. 1520 roku. Podobną odległość co do Sękowej (ok. 40 km), jednak w przeciwnym kierunku, trzeba przebyć, by dotrzeć do kolejnego obiektu, którym jest kościół, prawdopodobnie z końca XIV wieku, w Haczowie, w powiecie brzozowskim. Uważany jest za największą drewnianą świątynię w Europie, jak i najstarszy kościół w Polsce konstrukcji zrębowej. Natomiast nieco dalej, także w powiecie brzozowskim położony jest kolejny, czwarty obiekt, czyli XV-wieczny kościół p.w. Wszystkich Świętych w Bliznem.

Od 2013 roku ww. lista obiektów została powiększona w naszym regionie, bowiem znalazły się na niej kolejne świątynie, tym razem wszystkie obiekty to cerkwie, choć niektóre pełniące obecnie funkcję kościołów rzymskokatolickich. Pierwszą z nich jest jedna z najpiękniejszych cerkwi w Beskidzie Niskim znajdująca się w Kwiatoniu (obecnie kościół rzymskokatolicki) w powiecie gorlickim, w gminie Uście Gorlickie. Jest p.w. św. Paraskewy i pochodzi z XVII wieku. Kolejną świątynią jest cerkiew greckokatolicka pw. Opieki Bogurodzicy w Owczarach, wybudowana w 1653 r. Obiekt ten znajduje się także w powiecie gorlickim, w gminie Sękowa i użytkują go zarówno grekokatolicy jak i rzymskokatolicy. Trzeci obiekt znajduje się również w powiecie gorlickim, w gm. Uście Gorlickie, a jest nim cerkiew greckokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Brunarach Wyżnych (obecnie kościół rzymskokatolicki). Niedaleko jest też do czwartej świątyni wpisanej na listę, mianowicie chodzi o greckokatolicką cerkiew św. Michała Archanioła wzniesioną na początku XIX wieku w Turzańsku na pograniczu Beskidu Niskiego i Bieszczadów.

Obiekty wpisane na listę UNESCO w 2013 roku:

- [Drewniana cerkiew pw. św. Paraskiewy w Kwiatoniu](#)
- [Drewniana cerkiew pw. Opieki Bogurodzicy w Owczarach](#)
- [Drewniana cerkiew pw. św. Michała Archanioła w Brunarach](#)
- [Drewniana cerkiew pw. św. Michała Archanioła w Turzańsku](#)
- Drewniana cerkiew pw. św. Michała Archaniołów Smolniku nad Sanem
- Drewniana cerkiew św. Paraskiewy w Radrużu
- Drewniana cerkiew pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w Chotyńcu
- Drewniana cerkiew pw. św. Jakuba Młodszego Apostoła w Powroźniku
- Kopalnia soli w Bochni
- Zamek Żupny w Wieliczce

Dariusz Zajac

[wróć do strony głównej z odznakami](#)